

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **A. J.**, zastoupený Mgr. Pavlem Klegou, advokátem se sídlem U Staré elektrárny 291/11, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 4. 2021, č. j. 18 A 27/2020-33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 23. 7. 2020, č. j. MSK 83485/2020, sp. zn. DSH/17811/2020/Bor (dále též „napadené rozhodnutí“), žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Ostravy (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 11. 6. 2020, č. j. SMO/268774/20DSČ/Klu, sp. zn. S-SMO/675298/19/DSČ (dále též „prvostupňové rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím byl žalobce uznán vinným tím, že porušil § 7 odst. 1 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o silničním provozu“), čímž naplnil skutkovou podstatu přestupku ve smyslu § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 téhož zákona, jelikož dne 26. 11. 2019 v 11:30 hod. řídil v Ostravě na ulici Varenská v blízkosti OC Futurum ve směru na centrum osobní automobil tovární značky BMW, RZ X, přičemž držel v ruce telefonní přístroj. Za daný přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 1 500 Kč společně s povinností uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), který ji zamítl shora označeným rozsudkem. Rozsudek krajského

soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Kasační námitky uvedené v kasační stížnosti se v podstatné části shodují s námitkami uplatněnými v řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí. Co do smyslu kasační stížnosti, namítá, že krajským soudem učiněný závěr o tom, že byl správními orgány zjištěn dostatečně skutkový stav tak, aby o něm nebyly žádné pochybnosti, že neexistují pochybnosti o věrohodnosti svědeckých výpovědí policistů, že stěžovatel spáchal přestupek tak, jak o něm bylo správními orgány rozhodnuto, nemá oporu v provedeném dokazování, a že vytýkané jednání žalobce bylo ze strany soudu rovněž nesprávně právně posouzeno.

[4] Předně stěžovatel namítá, že způsob provedení dokazování a jednotlivé důkazy v nadepsaném řízení vyvolávají ve stěžovateli značné pochyby o nepodjatosti správního orgánu I. stupně, neboť v rámci ústního jednání ze dne 19. 2. 2020 tento dokazování ukončil a neposkytl zástupci stěžovatele na jeho žádost lhůtu pro vyjádření se k podkladům pro rozhodnutí. Současně zástupci stěžovatele sdělil, že meritorní rozhodnutí ve věci mu bude zasláno do jeho datové schránky s tím, že může očekávat, jak správní orgán rozhodne vzhledem k provedenému dokazování. Následně správní orgán vyrozuměl zástupce stěžovatele prostřednictvím datové schránky, že v dokazování bude pokračovat a předvolal stěžovatele k dalšímu ústnímu jednání za účelem výsledku dalšího policisty a dožádání kamerového záznamu, přičemž stěžovatelem navrhované důkazy byly zamítnuty s poukazem na jejich nadbytečnost. Stěžovatel nerozumí tomu, jakou změnou právní úvahy dospěl správní orgán I. stupně k takové změně, nicméně se domnívá, že tímto značně překročil meze zákonné diskrece a zcela tím porušil zásadu legitimního očekávání. Zdůrazňuje, že celé toto zmatečné jednání zapadá do obrazu o podobě vyšetřovacího řízení Policie ČR, která do správního spisu nezajistila kamerový záznam.

[5] Namítá, že v demokratickém právním státě, v němž jsou si všichni lidé rovni, nelze obecně bez dalšího přikládat vyšší váhu výpovědím policistů jako příslušníků mocenských složek oproti výpovědím jednotlivců, vůči nimž jsou policejní či jiné státní pravomoci vykonávány. V situaci „tvrzení proti tvrzení“ jsou správní orgány povinny důkladně posuzovat věrohodnost jednotlivých proti sobě stojících výpovědí a postupovat obzvláště pečlivě a obezřetně při hodnocení těchto výpovědí a vyvozování skutkových závěrů, a to za přísného respektování principu presumpce neviny (viz. nálezy Ústavního soudu I. ÚS 520/16). Je toho názoru, že dotčené správní orgány při hodnocení důkazů nedostály zásadám vymezeným judikaturou (*in dubio pro reo*), když v rozporu se skutkovými zjištěními vzaly jednu variantu průběhu skutkového děje za prokázanou pouze tím, že o ní vypovídali policisté, které považovaly a priori za věrohodné svědky, přičemž variantu stěžovatele vůbec co do její věrohodnosti neposuzovaly, čímž nerespektovaly princip

pokračování

presumpce nevinoty. Je přesvědčen, že správní orgány opomenuly skutečnost, že si nemohou vystačit pouze s tím, že by bez bližšího zkoumání jednu či druhou stranu mohly označit za nevěrohodnou již z povahy věci, jelikož pokud jde o obviněného, tak je třeba věrohodnost jeho verze zkoumat individuálně s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem. Nadto poukazuje na to, že právě skutečnost, že policisté do správního spisu nezajistili kamerový záznam, má za následek zcela zásadní pochybnosti o věrohodnosti těchto svědků. Samotná výpověď třetího policisty je pak až absurdní, neboť ten při ní měl v ruce úřední záznam, na jehož základě odpovídal na otázky. Současně odkázal na četnou judikaturu Nejvyššího správního soudu stran věrohodnosti a nestrannosti policisty, který je v pozici svědka. V této souvislosti tak nesouhlasí, že se správní orgány řídily zásadou volného hodnocení důkazů a že dostatečně zjistily skutkový stav.

[6] Dále namítá, že držení mobilního telefonu za jízdy je velmi obtížně zachytitelné jednání, tím spíše je namístě přistupovat k těmto případům obezřetně a snažit se provést maximum důkazů, jsou-li k dispozici. U takových přestupků je pak třeba rovněž zhodnotit, zda měli policisté vůbec možnost spatřit spáchání takového přestupku. Trvá na tom, že v rozhodné době telefonoval prostřednictvím hands-free, což mu mohl dosvědčit jeho syn, neboť to byl on, s kým hovořil. Neměl proto důvod držet telefon v ruce, a už vůbec ne otočený diplem směrem k zasahujícímu policistovi. Neprovedení důkazu výsledkem svědka (stěžovatelova syna) měl správní orgán I. stupně řádně zdůvodnit.

[7] Stěžovatel závěrem shrnul, že v řízení existovaly rozumné důvody k pochybám o věrohodnosti a úplnosti skutkových zjištění pro posouzení jeho viny z přestupku, a že v něm nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Krajský soud se pak zcela dostatečně v odůvodnění napadeného rozsudku nevypořádal s důvody, které vedly k rozhodnutí o uznání viny žalobce a jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné a nezákonné, jelikož tento pouze bez dalšího uvedl, že skutková zjištění správních orgánů jsou v pořádku, že v rámci řízení nebyla nikterak zpochybněna důvěryhodnost policistů.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí.

IV.

[9] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Následně se zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s. a čl. II zákona č. 77/2021 Sb.).

[10] Nejvyšší správní soud předně shledal, že se uvedená právní úprava na nyní projednávanou věc užíje; krajský soud rozhodl po nabytí účinnosti novely s. ř. s. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 14. 7. 2021, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-33).

[11] Vymezením neurčitého právního pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ se již NSS zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2015 do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou s. ř. s. provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. (s účinností od 1. 4. 2021) byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu NSS posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o věci azylu, resp. o věci mezinárodní ochrany, nýbrž o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (shodně již zmínka v rozsudku NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28). Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto NSS i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS), jež pramení ze závěrů usnesení č. j. 1 Azs 13/2006-39.

[12] Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnost přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to 1) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo 2) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu. V projednávané věci NSS podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[13] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel měl přestupek dle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 zákona o silničním provozu spáchat tím, že dne 26. 11. 2019 v 11:30 hod. řídil v Ostravě na ulici Varenská v blízkosti OC Futurum ve směru na centrum osobní automobil, přičemž držel v ruce telefonní přístroj. Daný přestupek měli zahlédnout zasahující policisté, kteří stáli kolmo k vozidlu stěžovatele ve vzdálenosti 10 – 15 m, to vše při rychlosti projíždějícího vozidla stěžovatele kolem 40 – 50 km/h. Mezi účastníky řízení je sporné, zda zasahující policisté neměli zájem na výsledku řízení a zdali mohli daný přestupek objektivně vidět.

[14] V přestupkovém právu se uplatňují stejné zásady jako v právu trestním, zejména zásada presumpce neviny a zásada *in dubio pro reo*. Pouze je-li prokázáno, že byly naplněny všechny znaky skutkové podstaty přestupku, může správní orgán uložit za jeho spáchání sankci (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005-55). Držení hovorového zařízení řidičem při jízdě ve vozidle patří mezi tzv. obtížně zachytitelné přestupky, jak uvádí sám stěžovatel, tedy mezi taková jednání, která lze z velké vzdálenosti pozorovat jen stěží, a která se navíc odehrávají uvnitř jedoucího vozidla, ačkoliv jsou pozorovatelná pouhým okem. U těchto přestupků je proto třeba klást vyšší nároky na přesvědčivost důkazů. Dle ustálené judikatury je u nich též nutné zkoumat, zdali měli policisté vůbec možnost spatřit spáchání takového přestupku (srov. rozsudky NSS ze dne 22. 7. 2011, č. j. 7 As 102/2010-86, či ze dne 16. 5. 2018, č. j. 7 As 69/2018-37). Obviněný tak může být shledán vinným ze spáchání přestupku spočívajícího v držení mobilního telefonu v ruce při řízení motorového vozidla jen tehdy, pokud provedené důkazy vytvoří dostatečně jednoznačný, vzájemně provázaný a vnitřně nerozporný systém dílčích informací, které nemohou vést k jinému závěru, než že mobilní telefon při řízení motorového vozidla skutečně držel v ruce. Nutným předpokladem dosažení takového důkazního standardu je, aby některý z policistů něco takového vůbec objektivně mohl vidět. To předpokládá, že policisté, či alespoň jeden z nich, byli ve svém vozidle v takovém postavení k vozidlu domnělého přestupce, že vzhledem k jejich vzájemné vzdálenosti a postavení či jejich

pokračování

neprůhledných či špatně průhledných částí mohli jednání přestupce vidět, a to natolik detailně, že si byli jisti, že to, co drží v ruce, je skutečně mobilní telefon (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010-63). Z judikatury NSS dále plyne, že u přestupku spočívajícího v držení hovorového zařízení za jízdy hrají při zkoumání výpovědi policistů a reálnosti tvrzených skutečností důležitou roli například výhledové podmínky, vzdálenost policistů od vozidla přestupce a čas, po který mohli policisté přestupek pozorovat (srov. rozsudky NSS ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 As 159/2015-23, či ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 27/2016-34). Správní orgány se těmito kritérii dostatečně zabývaly.

[15] K namítané nepřezkoumatelnosti správních rozhodnutí a rozsudku krajského soudu lze odkázat na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76, ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84 atp. Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu Nejvyšší správní soud však neshledal. Krajský soud se s žalobními námitkami vypořádal ucelenou a logickou argumentací, z níž vyplývá, že žalobní námitky nejsou důvodné. Subjektivní nesouhlas stěžovatele s důvody rozhodnutí nečiní rozhodnutí nepřezkoumatelným. Kasační soud dodává, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/201-64).

[16] Pokud jde o stěžovatelem rozporovaný způsob hodnocení výpovědí svědků, kdy tvrdí, že nelze obecně přikládat vyšší váhu výpovědím policistů jako příslušníků mocenských složek oproti výpovědím jednotlivců, vůči nimž jsou policejní či jiné státní pravomoci vykonávány, je vhodné uvést, že český právní řád vychází ze zásady volného hodnocení důkazů (§ 50 odst. 4 správního řádu, § 77 odst. 2 věta druhá s. ř. s.). Neuplatňuje se tedy tzv. „vázané hodnocení důkazů“, podle kterého má některý důkazní prostředek *a priori* vyšší váhu než důkazní prostředek jiný. Jistě tedy nelze bez dalšího vycházet z toho, že výpověď policisty má větší význam než výpověď jiného svědka, jak správně tvrdí stěžovatel. V projednávané věci se svědecké výpovědi policistů na straně jedné a vyjádření stěžovatele na straně druhé, v popisu skutkového děje rozcházejí. V takové situaci je klíčové zhodnotit věrohodnost a konzistentnost výpovědí svědků a v kontextu s případnými dalšími provedenými důkazy a podklady uvážit, zda lze některé z výpovědí považovat za průkazné.

[17] Nejvyšší správní soud se v minulosti opakovaně zabýval případy, kdy byla důkazní situace podobná té v nyní posuzované věci, tedy posuzováním skutkového děje při řízení motorových vozidel, kdy proti sobě stála protichůdná tvrzení, a nebylo jiných důkazních prostředků. Například v rozsudcích ze dne 22. 10. 2008, č. j. 1 As 64/2008-42 a ze dne 15. 10. 2007, č. j. 4 As 19/2007-114, byla za hodnověrná považována svědectví policistů, neboť ta byla konzistentní, zatímco ve výpovědích posádky vozu bylo možno nalézt nesoulad. Otázkou věrohodnosti zasahujícího policisty jako svědka se Nejvyšší správní soud zabýval též v rozsudku ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007-114, v němž mj. konstatoval, že „[k] osobě policisty a tím i věrohodnosti jeho výpovědi Nejvyšší správní soud dodává, že nemá důvodu pochybovat o pravdivosti jeho tvrzení, neboť na rozdíl od stěžovatele neměl policista na věci a jejím výsledku jakýkoli zájem, vykonával jen svoji služební povinnost

při níž je vázán závazkem, aby případný zásah do práv a svobod osob, jimž by v souvislosti s jeho činností mohla vzniknout újma, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo úkonem; nebyl zjištěn žádný důvod, pro který by policista v této věci uvedené zásady překročil. Nebyla proto shledána důvodnou námitka stěžovatele, že správní orgány i krajský soud vycházely v dané věci z 'trojjediného zdroje', jímž bylo 'Oznámení přestupku', úřední záznam a svědecká výpověď téhož policisty. Ostatně s ohledem na povahu věci se jiný v úvahu přicházející důkaz nenabízí."

[18] V nyní projednávané věci jsou výpovědi policistů bez rozporů jak každá zvlášť, tak při jejich vzájemném porovnání. Nebyl zjištěn ani řádný jiný motiv, než prostý výkon služby, proč by policisté stěžovatele stíhali a následně mu oznámili podezření ze spáchání přestupku. Nebyla zjištěna ani nepřiměřená míra jejich horlivosti (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 5. 2011, č. j. 7 As 105/2010-96). Stěžovatel nebyl podroben žádnému šikanóznímu jednání a jednání zasahujících policistů lze hodnotit jako korektní a nikoliv zaujaté (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 9. 2005, č. j. III. ÚS 359/05). Nejvyšší správní soud se shoduje s názorem správních orgánů i krajského soudu, že policisté mohli na uvedenou vzdálenost a za daných klimatických a světelných podmínek vnímat svými smysly, zda řidič při řízení drží mobilní telefon. Držení telefonu za jízdy je, na rozdíl od některých jiných dopravních přestupků, pozorovatelné pouhým zrakem a není k jeho odhalení potřeba odborná znalost ani zvláštní vybavení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2011, č. j. 2 As 52/2011-51). Samotná svědecká výpověď zasahujících policistů tak může být sama o sobě věrohodným důkazem, aniž by byl předložen další důkaz. Nelze souhlasit s názorem stěžovatele, že výpovědi policistů byla dána větší váha jen na základě jejich služebního postavení, a stejně tak nebylo rozhodováno v rozporu se závěry vyslovenými v nálezů Ústavního soudu č. j. I. ÚS 520/16.

[19] K nezajištění kamerového záznamu do správního spisu Policií ČR Nejvyšší správní soud uvádí to, že ačkoliv tento postup není zcela správný, lze jej akceptovat ve smyslu toho, že dle tvrzení policistky V. tento nebyl průkazný a nebylo na něm ničeho vidět. Nelze proto dospět k závěru, že správní orgány zásadně pochybily, pokud nezajistily kamerový záznam, neboť to již nebylo objektivně možné. Obdobnou námitkou se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 27. 7. 2022, č. j. 3 As 978/2020-26, který uložil krajskému soudu povinnost provést důkaz kamerovým záznamem, pokud to bude objektivně možné. Při tom zdůraznil, že pokud nebude z objektivních důvodů možné tento důkaz provést, bude krajský soud vycházet ze stávajících důkazů. Ve zde projednávané věci krajský soud dostatečně předstřel dopady neprovedení důkazu kamerovým záznamem. Dospěl k závěru, že za hlavní důkazní prostředek bez dalšího považuje zrakový vjem spojený s pozorováním přestupkového děje.

[20] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal existenci žádné právní otázky, která by svým významem přesahovala vlastní zájmy stěžovatele, jakož ani existenci pochybení takové intenzity, která by mohla vést k přijatelnosti kasační stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2021, č. j. 10 As 222/2021-39). V nyní projednávaném případě ustálená judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na stěžovatelovy námitky týkající se důkazního standardu při prokazování přestupku spočívajícího v držení mobilního telefonu za jízdy.

pokračování

[21] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[22] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. října 2022

David Hipšr
předseda senátu